

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2024/341
Toplantı Tarihi/Sayısı : 4.7.2024/43
Karar Numarası : 2024/626
Başvuran : F. A.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın işyerinde yıldırımaya (mobbing) maruz kaldığı ve ilgili kamu personeli hakkında verilmiş yargı kararlarının uygulanmadığı iddialarına ilişkindir.

II. İDDİA VE TALEP

2. Başvuran, ... Aile ve Sosyal Politikalar İlçe Müdürlüğünde İlçe Müdürü olarak görev yaptığı dönemde Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürü M. K. tarafından çocuk evlerinde görevlendirilmek üzere iş deneyimi olmayan bakım elamanının işe alınması sonucunda çocuklara yönelik şiddet olaylarının yaşandığını; dönemin Kaymakam'ının onayı ile ilgililerin işlerine son verildiğini, kendisinin de ilgililer hakkında suç duyurusunda bulunduğunu, şiddet eylemini gerçekleştiren şahısların ceza aldıklarını; personel istihdam etme yetkisinin İl Müdürlüğünde olmasına karşın bu yetkinin İlçe Müdürlüğüne bırakılmasından dolayı İlçe Müdürü olarak kendisinin alınacak personelde aranan nitelikleri belirleterek ilan açtığını fakat ilerleyen süreçte İl Müdürlüğünün taraflarının belirledikleri şahısların işe alınmasına yönelik şahsı üzerinde baskı kurduğunu; hukuka aykırı bir şekilde personel alımı yapamayacağını İl Müdürlüğüne bildirmesinin ardından İl Müdürü M. K. ile aralarında husumet başladığını; 2014 yılında İl Müdürünün, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına hitaben kendisinin görevden alınması yönünde bir yazı yazdığını; bunun üzerine ... Aile Sosyal Hizmetler İlçe Müdürlüğü görevinden el çektilererek ... Çocuk Evlerine, branşının dışında bir alanda öğretmen olarak daha alt bir görevle görevlendirildiğini; devam eden süreçte bir yıl içerisinde üç farklı kuruma Valilik oluruyla görevlendirmesinin yapıldığını ve kendisine mobbing uygulandığını; ilgili İl Müdürünün görev yerinin değiştirilmesi talebinde bulunduğu resmi yazının kendisinden gizlendiğini, Bilgi Edinme Kanunu'na muhalefet edilerek bu belgenin kendisine verilemediğini; bunun üzerine yargı yoluna başvurduğunu, lehine verilmiş mahkeme kararları olmasına rağmen ilgili Kurumun söz konusu belgenin kendisine verilmesi hususunda direndiğini, Kurumumuza ve Kamu Denetçiliği Kurumuna başvuru yaparak görev yerinin değiştirilmesine ilişkin belgenin kendisine verilmesi için talepte bulunduğunu; ancak yine verilmediğini, bunun üzerine müşteki olarak yaptığı şikayet üzerine altı yılın sonunda Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının yaptığı inceleme sonucunda kendisine "herhangi bir ihlalin tespit

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:

edilmediği” bilgisinin verildiğini, diğer taraftan devam eden yargısal süreçte lehine kararlar verilmesine rağmen bu kararların yok sayılmasına istinaden yaptığı başvuruda 6/10/2021 tarihinde İzmir Bölge İdare Mahkemesi 1. İdare Dava Dairesince hak ihlali olduğu tespit edilerek Kurum Avukatı olan . Ö. hakkında soruşturma izni verilmesine, dosyanın 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'un 11'inci maddesi gereği yetkili Cumhuriyet savcısına derhal gönderilmesine kesin olarak karar verildiğini, İzmir Bölge İdare Mahkemesi 1. İdare Dava Dairesi Başkanlığının 2021/... sayılı kararının uygulaması için dosyanın ... Valiliğine gönderildiğini, Mahkemenin kararı üzerine kendisine herhangi bir tebligat yapılmayınca ... İl İdare Kuruluna, Mahkemenin kararının sonrasında yapılması gereken işlemin safahatı hakkında tarafına bilgi sunulması için Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi (CİMER) vasıtasıyla 19/5/2022 tarihinde başvuru yaptığını, başvurusuna cevaben “*itirazın İzmir Bölge İdaresi 1. İdari Dava Mahkemesince verilen 6/10/2021 gün ve E: 2021/... K: 2021/... sayılı karar ve işlem evrakları Adli Yargı tarafından yürütüleceğinden 12/11/2021 tarih ve ... sayılı yazı ile ... Cumhuriyet Başsavcılığına gönderildiği*” bilgisinin verildiğini, CİMER aracılığıyla İçişleri Bakanlığına yaptığı başvurudan da istediği sonucu alamadığını, İzmir Bölge İdaresi 1. İdari Dava Mahkemesince verilen 6/10/2021 gün ve E:2021/... K: 2021/... sayılı ihlal kararı ve bu kararın gereği için ... Cumhuriyet Başsavcılığına dosyanın gönderildiğini fakat dosyasının akıbeti konusunda 30 aya yakın sürenin geçmesine karşın bilgi alamadığını, keyfi bir uzatma yapıldığını iddia etmekte ilgili Kurum Avukatı . Ö. ve İl Müdürü M. K.'nin yaptığı işlemlere yönelik inceleme yapılmasını ve Mahkeme kararları çerçevesinde işlem tesis edilmesini talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. 20/4/2016 tarihli ve 29690 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun “*Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı*” başlıklı 3'üncü maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

“(1) Herkes hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir.

(2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır. (...)”

4. 6701 sayılı Kanun'un “Kurumun görevleri” başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının ilgili kısımları şöyledir:

“... f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek”... i) “Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek ...”

5. 6701 sayılı Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

“(1) Ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.

(...)

(9) İşleme konulamayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruyla ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.”

6. 6701 sayılı Kanun'un, geçici 1'inci maddesinin on üçüncü fıkrası şöyledir:

“Bu Kanun'un uygulanmasına ilişkin yönetmelikler Kurulun ilk toplantı tarihinden itibaren altı ay

içerisinde yürürlüğe konulur. Ayrımcılık yasağı ihlali iddialarına ilişkin başvurular 17' nci maddenin dokuzuncu fıkrasında öngörülen yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren alınır."

7. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Başvurunun konusu*" başlıklı 31'inci maddesi şöyledir:

"Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu kapsamında cinsiyet, ırk, renk, din, dil, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hal, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasağı ihlalleri başvurunun konusunu oluşturur."

8. Mezkûr Yönetmelik'in "*Ön İncelemenin Yapılması*" başlıklı 48'inci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, (...) yönlerinden incelenir."

9. Mezkûr Yönetmelik'in "*Gerekçeli kabul edilmezlik kararı*" başlıklı 67'nci maddesi şöyledir:

"(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

10. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

11. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

12. Bununla birlikte başvuru, başvuranın işyerinde yıldırma maruz kaldığı, 2014 yılında İl Müdürünün Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına hitaben kendisinin görevden alınması yönünde yazdığı bir yazının kendisine verilmesi talebinin yerine getirilmemesi üzerine idari yargıya başvurduğu ve lehine kararlar verilmiş olmasına rağmen ilgili idare tarafından yargı kararlarına riayet edilmeyerek mağdur edildiği ve ilgili kamu personeli hakkında gerekli işlemin yapılmadığı iddialarına ilişkindir.

13. 6701 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinde iş yerinde yıldırma, Kanun'da sayılan ayrımcılık temellerine dayanılarak bir kişiyi işinden soğutmak, dışlamak, bıktırmak amacıyla kasıtlı olarak yapılan eylemler şeklinde tanımlanmıştır. Aynı Kanun'un 3'üncü maddesinde ise ayrımcılık temelleri, cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş şeklinde sıralanmıştır. Buna göre, iş yerinde yıldırma sonucunu doğurduğu iddia edilen eylem veya eylemlerin bu

kapsamda değerlendirilebilmesi için, söz konusu eylem veya eylemlerin yukarıda sayılan temellere dayalı olarak kişiyi işinden soğutmak, dışlamak veya bıktırmak amacıyla yapılması ve yıldırma kastının bulunması gerekmektedir.

14. 6701 sayılı Kanun'un 25'inci maddesinde, idari yaptırımlar düzenlenmekte olup, ayrımcılık yasağının ihlali hâlinde verilecek idari para cezasıyla ilgili belirleyici tarih mezkûr Kanun'un yürürlüğe girdiği tarih olan 20 Nisan 2016 olarak kabul edilmelidir. Bu tarihten önce olan ve kişi, konu ve yer bakımından münhasıran 6701 sayılı Kanundaki ayrımcılık yasağının ihlali kapsamına giren olaylar hakkında inceleme yapmak mümkün değildir. Bu kapsamda değerlendirme yapıldığında başvuranın dilekçesinde belirttiği 20 Nisan 2016 tarihinden önceki olay ve olgular değerlendirmeye alınamayacaktır. Zaman bakımından yetki kurallarının kamu düzenine ilişkin olduğu da hatırd tutularak, bu kapsamda kalan iddialar yönünden zaman bakımından yetkisizlik gerekçesiyle kabul edilmez bulunması gerekmektedir (TİHEK, 1/2/2022 tarih ve 2022/74 sayılı karar).

15. Başvuranın iddiaları yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte ele alındığında; mobbing iddiasının zaman bakımından yetki kriterini taşımadığı ve ayrıca 6701 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinde sayılan ayrımcılık temelleriyle de ilişkilendirilemediği; lehe olan yargı kararlarına rağmen ilgili Kurumdan talep edilen belgenin tarafına verilmemesi ve ilgili kamu personeli hakkında gereğinin yapılması şeklindeki iddia ve talebinin ise Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 48'inci maddesine göre Kurumun görev alanına girmediği gerekçesiyle başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve bu nedenle kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine

başvurulabileceğine,

4/7/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alışan TİRYAKİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye